

DOPISI.

Iz goriške okolice.

Miren. — Kdaj vendar napočijo dnovi, ko bo naše ljudstvo pozvalo na odgovor svoje tlačitelje? Neovržena, zgodovinska resnica je, da so se morali nekaj kralji in vladarji uklanjati strahovladi, ki so jo širili božji namestniki. — Kar dandanes počenja politikujoča dubovščina, jasno spričuje o tem, da ji ni mar za nebesko kraljestvo, temveč da so si nadeli nalogo, vnovič podjarmiti svet v znamenju klerikalne sužnjosti.

Naš g. nunc se zaveda svojega vzvišenelega poklica in zato dela na vse pretege, samo da bi se povzpela do neomejenega gospodstva. Gledé sredstev, po katerih si upa doseči svoje namene, ne pride v zadrego. On pač dobro ve, da je še najti ljudi, katerim se da vteptati strah in pasjo pokorščino do božjih namestnikov. Zato je župnik Rojec zbral okrog sebe nekaj brumnih duš in pričel z ustanavljanjem katoliške stranke. Vendar to mu ne zadostuje. V svojo telesno obrambo potrebuje on krepko četo „čukov“, kajti boji se posledic svojega početja in zagadelj pričakuje, da bodo ti vojščaki zanj še kdaj prelivali mučeniško kri.

Najlepše pa je to, da hoče postati naš nunc kar naenkrat odrešenik ubogih obrtnikov. Nsmen je prozoren. Omrežiti hočete, prečastiti g. župnik, vse ljudstvo, če dr. začne pa z dobroto svojega srca, čegar plemenitost poznamo. S priznice ščuvate svoje vernike, da naj napadajo ovčice, ki niso v Vašem hlevu.

Svojim nasprotnikom ste napovedali boj na življenje in smrt, a glejte, da se sami prvi ne spodtaknete in ne vjamete v zanjke, ki si jih nastavljate. — S tujimi denarji zidate čevljarstvo, in to je še edino dobro, da ste si poišali take garante, ki nimajo ničesar izgubiti v slučaju neuspaha. — V Mirnu je dosti takih obrtnikov, ki so strokovnjaki v kupčiji svoje vrste in vendar se morajo pritoževati, da kljub vsej pridnosti ne morejo konkurirati. — Vi lajki pa boste delali čudeže in z vseh vodil čevljarstvo, ki sploh nima eksistenčne zmožnosti. Tudi Vaši sovoditelji so taki strokovnjaki, da ne vemo, ali boste Vi njih učili, kako je s čevljarstvom, ali nasprotno. Če slepec slepca vodi, oba v jamo padeta. Sicer Vam pa tega pregovora ne omenjamo iz sebičnosti ali škodoželjnosti, temveč Vam še želimo, da bi si napravili dosti kronic. V slučaju neuspaha bodo pač ljudje videli lepo sezidano poslopje, ne bodo pa slavili Vaše plodonsne požrtvovalnosti, temveč bolelo jih bo, da so zavrgli svoj denar. Takrat še le utegne priti do spoznanja, da ste jo zavozili.

Za sovraštvo, ki ga sejete, zanjete že sedaj in to pri ljudeh ne Vaše vrste, temveč pri ljudeh, ki so bolj razsodni kakor Vi in Vaše ovčice. — Gonja proti nam se pa ne razteza samo iz zgolj političkih nagibov. Iz Vaših pridig izseva neizmerno sovraštvo in one so po vsebini take, da mečete ljudi naravnost iz cerkve. Če kdo ne more poslušati Vašega hujskanja, mu še celo to zaprečite, da

bi hodil v cerkev kam drugam. Vaše „garjeve“ ovce so se oklenile g. župnika Kranjca na Gradu. Vam to ni ugajalo, da bi se razsodnejše ljudstvo zatekalo k drugemu pastirju in zato ste ga pregnali. Tudi g. vikar Rudež Vam ni po volji in ne pustite mu kljub željam občinstva, da bi bral mašo na Gradu. Pa zakaj vse to?

Terorizirati pač nečete samo svojih vernih, temveč tudi svoje stanovske kolege. Če velja to Vaše početje le gorečnosti za čast božjo, potem smo vsi tega prepričanja, da ne sodite v Miren, temveč kam drugam!

Iz tolminskega okraja.

Sv. Lucija. — Dne 20. t. m. je otvorila „Nar. Čitalnica“ pri Sv. Luciji javno ljudsko knjižnico, katera šteje dosedaj 163 trdovanih knjig. Knjige so dobro zbrane ter prikladne za naše ljudstvo. Upamo, da bo naša ukaželjna mladina pridno segala po njih, da bo javna ljudska knjižnica zadostovala svojemu namenu: razširjati posveto v širje mase našega naroda.

Za knjižnico so darovali: Županstvo pri sv. Luciji 40 K, dr. Gruntar 20 K, Eligij Marega 5 K, Viljem Peternej 5K, Janko Gerželj 5 K, Franc Mikuš car. oficijal 6 K, Ignac Fratnik 5 K, Božič Božidar 5 K, Neimenovan 5 K, Gerželj Ljudmila 5 K, Vuga Anton 4 K, Klančnik 4 K, Fon Franc 4 K, Milton Klavžar 3 K, Miklavčič Andrej 3 K, Ignac Šuligoj 3 K, Josip Pitamic 2 K, Josip Slamič 2 K, Josip Kenda 2 K, Vinko Niefergal 2 K, Ivan Kelec 2 K, Franc Skrt 2 K, Fon Anton 2 K, Franc Podbregar 2 K, Karol Avser 1 K, Kenda Andrej 2 K, Tomaž Ramuš 2 K, gospa Trop 1 K in Franc Manfreda 1 K. Nadalje so darovali knjige: Bukvarna Schwentner, Sloy. Matica, Družba sv. Mohorja, Bukvarna A. Gabršček 10% popusta cz. 30%, Kováčič Ignac, Mikuš Anton in Josip Rakovšek. Vsem tistim, ki so, bodisi z denarnimi prispevki ali knjigami pripomogli, da se je knjižnica ustanovila: srčna hvala.

Pripominjamo, da se bodo izposojevale knjige le ob nedeljah.

Odbor.

Iz komenskega okraja.

Iz Brestovice. — V nedeljo je nas osrečil s svojo častito nazočnostjo bivši urednik „Gorice“ gospod Francelj Kremžar, ki je sedaj tajnik ali kaj uže pri S. K. S. Z. v Gorici. Fant je novostrujar, po Gregorčičevo: politički otročaj. Ta otročaj je prišel nas učiti in ustanoviti društvo na novostrujarsko-katoliški podlagi. Da je ta podlaga trhla ter se udere prej ali pozneje, o tem smo se prepričali v nedeljo. Sicer je odšel fant korajžen, vesel, kakor da bi bil videl g. Jakila, proti domu in mislil je, da je napravil Bog ve kakšno veliko društvo. Pa se moti. O tem se prepriča v kratkem. V Brestovici ne maramo klerikalnega društva, pa če stoji še na tako novostrujarski podlagi, ker nočemo, da ti se gojila surovost in zatelebanost v naši občini, kar je doma po vseh takih kremžastih društvih.

— Sedaj se pa pomenimo, pravi Aramis, ko so prehodili kake četrt milje.

— Ne, odvrne d' Artagnan, temveč bežimo! Ušli smo Cromvellu, Mordauntu in morju, trem žrelom, ki so nas hotela pogoltniti; a gospodinu Mazarinu se ne izmuznemo.

— Prav imate, d' Artagnan, odvrne Aramis, in moje mnenje je, da se zaradi večje varnosti ločimo.

— Da, da, Aramis, ločimo se, pritrudi d' Artagnan.

Porthos hoče govoriti, da bi se postavil po robu temu sklepu, toda d' Artagnan ga stisne za roko ter mu da s tem razumeti, da mora molčati. Porthos je bil zelo poslušen na taka znamenja svojega tovariša, čegar duševno nadvlado je spoznal v svoji pošteni dobrodušnosti. Pogoltnil je torej besede, ki jih je imel že na jeziku.

— Toda čemu se ločiti? pravi Athos.

— Zato ker je naju s Porthosom poslal h Cromwellu Mazarin, odvrne d' Artagnan, in ker sva namesto Cromwellu služila kralju Karlu I., kar ni čisto vseeno; če se vrneva v družbi gospodov La Fère-ja in d' Herblaya, je najina krivda dokazana; če se vrneva sama, se bo še dvomilo o najini krivdi: in z dvomi se privedejo ljudje zelo daleč. No, jaz bom že znal pripovedovati Mazariniju bajke!

— Aha, pravi Porthos, res je to!

— Pozabili ste, se oglasi Athos, da sva vajina ujetnika, da ne misliva nikakor, da sva že odvezana besede, ki sva vama jo dala, in če naju pripeljeta kot jeta in v Pariz...

— Resnično, Athos, ga prekine d' Artagnan, jezi me, da govori tak duhovit človek, kakor ste vi, ne-

Domače vesti.

Za božičnico ubeh podružnic „družba sv. Cirila in Metoda“ v Gorici so nabrali med seboj srednješolske goriške gimnazije K 1138. — Živeli naši vrli fantje! Naša bodočnost!

Osebnost. — Gospod Julij Nardin na realki v Idriji je dobil naslov profesorja.

Smrtna kosa. — Umrli je včeraj popoldne ob 4. uri v tukajšnji bolnišnici gospod Anton Berger, c. kr. poštni oficijal v Ljakuju. Pogreb bo jutri popoldne ob 3. uri. Naj počiva v miru!

Umrli je v Gradcu sloveči slovenski skladatelj dr. Benjamin Ipavic.

Božičnica „pri mostu“ se bo vršila jutri popoldne ob 2. in ne ob 3., kakor se splošno misli.

Tragedija v Radovljici. — V soboto so pokopali g. Pohlina, vodjo posojilnice v Radovljici, dobro znanega Goričanom izza časa, ko je služboval v Gorici. — Umrli je, ker je bil ustreljen skozi sence; kroglja je občila v mozganih. Živel je v nezavesti še 14 ur. Ustreljen je bil po obedu, ko je zaspal na divanu; bil je sezut, a revolver so našli — na mizi. Revolver ni bil njegov, marveč nekega gospoda, ki je imel pri Pohlinu sobo. Ta gospod je že prej opazil, da mu je parkrat revolver izginil, pa se je zopet prikazal. Morilec se je torej — vadi v rabi revolverja.

Samomor pa je — izključen. Pokojni Pohlin je še opoldne dajal navodila v posojilnici za opoldne, določal delo itd. Še potem je pisal neki udovi pismo, kako ga veseli, da je dosegel on varuštvo nad mladoletnimi otroci ter zagotavljal vso svojo skrb. — Naravnost izključeno se torej zdi, da bi bil na vse to šel v tujo sobo po revolver, sezul čevlje, obul opanke in se potem ustrelil pa položil revolver lepo na mizo. — Našli so ga na tleh z obrazom na pod. Ali preiskava je dognala, da je bil ustreljen, ko je ležal vznak, gotovo na divanu; to dokazuje tok krvi. — Tudi veliko drugih razlogov govori proti samomoru.

Njegova žena ni prišla v bližino, samo neizmerno radovedna je bila, ali je mogoče, da človek pride še k zavesti s krogljjo v mozganih. Ta njena radovednost pa ni kazala — upanja marveč strah. In ker je bilo sodni oblasti znano, kako je ženica „ljubila“ svojega moža, je odredila v soboto večer — preiskovalni zapor; zaprta je pa tudi njena mati, ki je obdolžena, da je sokriva.

Ali bo razpuščen goriški deželni zbor ali ne? — Današnja „Edinost“ prinaša članek, v katerem pravi, da deželni zbor goriški ne bo razpuščen, ker je osrednji vladi na tem, da se razmere na Goriškem ne spremenijo, marveč da ostaneta Pajer in Gregorčič na krmilu; da je nadškof nasproten Faidutičevi politiki; da bi nove volitve prinesle klerikalnem poraz v goriškem okrajnem glavarstvu, tudi v tolminskem, na Krasu bi se ne spremenilo nič. Nadškof da je nasproten dr. Gregorčiču in bi ne imel nič, če bi dr. Gr. propadel, ali zmagati bi moral cerkljanski dekan. To pa ni mogoče, zato ostane status

quo; deželni zbor ne bo razpuščen, vladal bo naprej nepostavni deželni odbor. — Na to odgovarjamo, da je gotovo, da bo razpuščen dež. zbor, kakor hitro se ne dobi modusa vivendi do konca t. l. Če bi se dobil modus vivendi, bi bil sklican dež. zbor 2. ali 4. jan. ali takoj po sv. 3. kraljih, če ne, pa bo sledil razpust tekom meseca jan. 1909. In nove volitve se bodo vršile v času kakor letos.

Italijanski klub je imel včeraj dolgotrajno sejo pod vodstvom dr. Maranija. — Razpravljal je o usodi deželnega zbora. — Čujemo, da so gospodje resno in burno reševali vprašanje, kaj bi jim prinesle nove volitve; uvaževali so možnost in verjetnost, da zgube deželnega glavarja in potem še jednega odbornika, tako da bi imeli potem v deželnem odboru le enega zastopnika, dočim zdaj zahtevajo — vse tri. Nismo pa mogli poizvedeti, ali so sklenili kaj pametnega v očigled dejstvu, da jim preti tolika — zguba. Ako je njim prav, nam tudi!

„Jubeo, ut declinas mandatum“! (Zapovedujem, da odložiš mandat.) Kakor je znano, sta bila pri deželnozborskih volitvah v Istri izvoljena tudi hrvaška župnika Zidarić in Červar. Znani sovražnik Slovanov, nemški škof Nagl v Trstu, je ukazal sedaj obema župnikoma, da se morata odreči mandatu. „Jubeo, ut declinas mandatum“ se je glasilo brzojavni ukaz, kar se pravi: Zapovedujem, da odložiš mandat.

Ako se duhovnik ne pokori škofovemu ukazu, zapade težkim posledicam insubordinacije in je lahko uničena njegova eksistenca. Poleg tega prihaja v navskrižje s svojo vestjo. Kaj storiti? Koga poslušati? Ali ljudstvo, katero ga je izvolilo za zastopnika svojih interesov, ali cerkvenega poglavarja, ki mu to zabranjuje.

Župnik Zidarić je baje že odložil mandat. Kaj stori Červar, še ni znano. Kaj stori politično društvo?

Kakor se vidi iz povedanega, duhovniki niso nikjer neodvisni, ampak vse imajo na vrvi. Ta vrstica je daljša ali krajša, tanjša ali debelejša, kakor je razpoloženje cerkvenih poglavarjev ali kakor veli volja onih, ki se nad temi poglavarji. — „Jubeo“ — in duhovnik se mora pokoriti ali pa je uničen.

Pred očmi treba imeti, da ona dva duhovnika nista storila s tem, da sta prevzela mandat, nič takega, kar bi bilo v nasprotju z vero. Znano je, da klub hrvaško-slovenskih istrskih poslancev sestoji iz samih dobrih katolikov; med njimi niti ni „naprednjakov“. Vendar pa je zaklical Nagl „Jubeo“.

Torej je treba imeti veliko opreznost nasproti politiki, katero vodijo izključno duhovniki in ljudje, ki so brezpogojno poslušni episkopatu ter so mu podložni. Duhovništvo ni neodvisno ne samo v vršenju cerkvenih, ampak tudi ne v vršenju narodnih dolžnosti. Duhovništvo je podložno vsaki taki zapovedi, in dokler je tako, se mora računati s to okolnostjo v narodni borbi. Duhovništvo je zvezano in zasluženo. — Kde bo torej izročal takim ljudem mandate? Kaj more storiti koristnega tak človek za ljudstvo, ko ga tišči za vrat vedno roka višjega?

Ljudstvo, varuj se, izročati mandate v tako nezanesljive roke!

mi pride kdo iskat prepira, naj me pogleda po strani ali naj me pošegeta, in videl bo, s kom ima opraviti! Mordieu! Celemu kraljestvu bi kljuboval!

— Jaz vas opozarjam, odvrne d' Artagnan, da se ne koračite preveč glasno, Porthos; zakaj zdi se mi, da nas zelo opazujejo.

— Pardieu! pravi Porthos, občudujejo nas!

— Ej, jaz nisem tako samoljubljen, zagotavljam vas, Porthos! odvrne d' Artagnan; toda zapazil sem ljudi v črni obleki; in v našem položaju mi ljudje v črni obleki vzbujajo strah, odkrito povedano.

— To so pisarji pomorskih trgovin, pravi Aramis.

— Pod prejšnjim, velikim kardinalom, pravi Athos, bi se bili bolj zanimali za nas nego za kupčijo. Toda pod sedanjim bodo bolj ogledovali kupčijo nego nas, le brez skrbij bodite, prijatelji.

— Jaz jim ne zaupam, pravi d' Artagnan, in uberem jo proti sipinam.

— Zakaj pa ne v mesto? pravi Porthos. Meni bi bila ljubša dobra gostilna nego te grozne peščene puščave, ki jih je Bog vstvaril samo za kunce. Sicer pa, jaz sem lačen.

— Storite, kakor vam drago, Porthos! pravi d' Artagnan: toda jaz za svojo osebo sem prepričan, da je za ljudi v našem položaju najvarnejša gola planjava!

In d' Artagnan prepričan, da bo imel večino zase, se zgrudi med sipine, ne da b čakal Porthosovega odgovora.

Mala četica jo ubere za njim ter izgine kmalu z njim vred za peščenimi grički, ne da bi bila obrnila nase javno pozornost.

umnosti, vsled katerih bi zardeval učenec tretjega razreda. Vitez, nadaljuje d' Artagnan ter se obrne proti Aramisu, ki se je naslanjal ponosno na svoj meč in ki se mu je videlo, da se je na prvo besedo pridružil mnenju svojega tovariša, dasi je bil izrazil v začetku nasprotno misel; vitez, razumete le dobro, da moj nazupren značaj, kakor povsod, tako tudi tu pretirava. Pravzaprav midva s Porthosom ničesar ne tvegava. Toda ko bi naju hoteli vendar slučajno aretirati v vajeni navzočnosti, no, sodeem ljudij ne bi tako lahko kakor treh; zasvetili bi se meči, stvar bi postala s tem za vse zelo kočljiva in bi nas vse štiri pogubila. Sicer pa, če se pripeti dvema izmed nas kaka nezgoda, ali ni bolje, da sta druga dva prosta, da pomagata tema iz zagate, da se prilazita blizu, odstranita zapreke, prideta do nju ter ju slednjic osvobodita? In potem, kdo ve, če ne dosežemo vsak zase, vidva od kraljice, midva od Mazarina, odpuščenja, ki bi se nam morda odreklo, ko bi bili združeni? Torej, Athos in Aramis, krenita na desno; vi Porthos, pojdite z menoj na levo, naj gresta ta dva gospoda preko Normandije, midva pa jo uberava po krajši poti v Pariz.

— Toda če nas zalotijo med potjo, kako naj se medsebojno sporazumemo o tej katastrofi? vpraša Aramis.

— Nič ni lažje nego to, odvrne d' Artagnan; do ločimo si za pot črto, od katere potem ne krenemo v stran. Pojdita vidva preko Saint-Valery-a v Dieppe in od Dieppa naravnost v Pariz, midva pa greva preko Albeville, Amiens, Peronne, Compiègne in Senlis in v vsaki hiši, v vsaki gostilni, kjer se ustavimo, napišemo z bodali na zid ali pa z dijamentom na šipe kako navodilo, ki bo lahko poučilo one, ki bodo prosti in bodo morda iskali svoje tovariše.

Kolek „Plusverein“. — Tržaški škof Nagl širi po Istri koleke „Plusverein“ z izključno nemškimi nadpisi: „Plus Verein. Hoch die christliche Presse“. Ali naj bo to naperjeno proti koleku družbe sv. C. in M.?

„Plusverein“ je ono nemško društvo, ki ima v Zagrebu hrvatsko podružnico ter katero izdaja tam hrvatske liste. To društvo podpira izdatno tudi razne slovenske klerikalne liste, kakor „Primorski list“ itd. To društvo jo pravzaprav jezuitsko nemško društvo, ki razpolaga z veliko množino denarja, namen pa mu je med drugimi tudi ta: pod katoliško firmo delati za „Grossösterreich“ in z: „Drang nach Osten“. Koleke takega društva razpečava tržaški nemški škof po Istri v istem času, ko zabranjuje hrvatskim župnikom vršiti poslanski mandat.

Akad. fer. društvo „Adrija“ ima v sredo 23. t. m. ob 9. zjutraj pri „Jelenu“ svoj božični občni zbor. Dnevni red: a) čitauje zapisnika zadnjega občnega zbora; b) poročilo odbora; a) vseučiliško vprašanje; c) slučajnosti.

Zveza kraskih županov in podžupanov. — Danes 22. t. m. ob 10. uri predpoludne se je vršila v Sežani skupščina županov in podžupanov sežanskega političnega okraja. Ob tej priliki se je vršilo tudi posvetovanje glede ustanovitve zveze županov in podžupanov omenjenega političnega okraja.

Pekl v Gorici so sklenili povišati ceno kruha vsake vrste kar po 4 vin. pri kilogramu! Lep božični dar pri tej velikanski draginji v Gorici!

Koncert pri Jelenu. — Hotel „Zlati Jelen“ je dobil še jeden leganten jedilni salon, veliki dvorani pa je prizidan paviljon za godbo; ta paviljon je obenem lahko oder za male predstave. V poletnem času bo tu godba za vrtno koncerte in za dvorano, po zimi pa samo za dvorano.

Otvoritveni koncert bo na praznik sv. Štefana ob 8. zvečer. Vstopnina 40 v. Sviral bo vojaški orkester.

Profesor Berbuč se je skrll. — Na poziv poslanca A. Gabrščeka, naj pove Berbuč, ali je on pisec odgovorov v „Gorici“ pod naslovom „Deželno gospodarstvo“ na članke posl. A. Gabr., je odgovorila sobotna „Gorica“ jako neslano; vlačil na dan reči, ki imajo nič opraviti s sedanjo polemiko. Članki v „Gorici“ so taki, da je bil primoran A. Gabr. vprašati, k d o jia piše, so pa tudi taki, da morajo prinesiti vseobčo slavo piscu; ali deželni odbornik Berbuč se izogiblje avtorstva in „Gorica“ se spušta v neumnosti, namesto da bi proslavila svojega moža. Sklepamo, da je Berbuča sram slepih in farbarskih člankov v „Gorici“, zato lepo molči, zato se je skrll. — Ako se bo zdelo vredno g. posl. G. kaj odgovoriti, se že oglasi.

Samomor. — V Gradišču ob Soči se je vstrelil v svojem stanovanju Nikolaj Coussini, prvi podžupan, veleposestnik in lekanar. Star je bil 72 let. Baje so ga gnale v smrt družinske razmere. Zadnji čas je bil silno potrt in žalosten.

Aretirali so v Červinjanu „regnicola“ Franca Buldrina, ki je obdolžen razžaljenja Njeg. Veličanstva. Pripeljali so ga v goriske zapore. V Červinjanu je bival Buldrin že 20 let. —

Piščanci in zajčki ugajajo jako 25 letnemu Štefanu Škrtu iz Levpe. Obdolžen je, da je ukradel več piščancev ter da je nastavljal zanjke zajcem. Sedaj so ga zasačili ter izročili orožnikom, ki so ga spravili daleč proč od piščancev in zajčkov.

Ogenj. — V nedeljo zvečer ob 11. uri je gorelo v hiši Maskalkinovi na Solkanski cesti. Zgoreli sta dve sobi. — Škoda je precejšnaja.

Baje je okradel neko cerkev v Benečiji 25-letni Lenart Borčić iz Dolenj; zato so ga aretirali.

Dva Hudoroviča je prijela zandermerija; enemu je ime Ivan, drugemu Miha. Ta Miha je rekel pri aretaciji, da se imenuje Anton Levakovič, pozneje je povedal svoje pravo ime. Brata Hudoroviča sta kradla konje.

V kavarni „Stella Polare“ v Gorici je pil v jutro kavo Josip Kofol iz Čepovana. Potem se je naslenil na mizo ter zaspal. To prilike je porabil neki drugi gost ter segel Kofolu v žep in mu vobral 6 K. Ko se je Kofol prebudil, je vide, da mu manjka denar. Povedal je to mestnemu stražniku Tiberio, ki je šel iskat tatu. Aretiral je nekega človeka, katerega sta okradeni Kofol in lastnik kavarne spoznala za

Zveza narodnih društev.

Bralno in pevsko društvo „Napredek“ v Gor. Vrtojbi vabi na svoj redni občni zbor, kateri so bo vršil v nedeljo, dne 27. t. m. ob 3. pop. v društenih prostorih g. Ivana Batistič, s sledečim sporedom: 1. Poročilo tajnika. 2. Poročilo blagajnika. 3. Volitev novega odbora. 4. Slučajnosti. — Vsi narodno misleči Vrtojbeni, kateri želite izobrazbe sebi in svojim, pridite na občni zbor. Časi so resni! Da moramo iti za tokom časa, moramo imeti izobrazbo; to nam nudi društvo „Napredek“. Ne mislite, da je društvo le za zabavo, njega glavni smoter je širiti med ljudstvom izobrazbo. Koliko časa nam ostaja, posebno sedaj v zimskem času, pohitimo torej v bralno sobo in segajmo pridno po časopisju, katero nam daja na razpolago društvo „Napredek“. Tudi društvena knjižnica, katero misli društvo letos spopolniti, nam nudi mnogo gradiva za samozobrazbo. Dalje bo skrbelo društvo za razna predavanja in tudi mladine ne pozabi. Prihitite torej vsi na ta občni zbor in oklenite se tega prekornostnega društva.

Odbor.

Trgovsko-obrtno in gospodarske vesti.

Volitve v trgovsko in obrtno zbornico so določene tako, da bodo volilci morali odposlati glasovnice najdalje do 4. januarja na glavarstva v Tolminu, Gorici, Sežani ali Gradišču (v Gorici magistratu), prave volitve se bodo pa vršile 12. januarja za trgovski, 13. za obrtni odsek.

Ako ne bo vmes kake spremembe vsled višjega ukaza, prosimo:

Gospodje župani in tajniki naj si natančno zabeležijo dan, kdaj so dobili v razdelitev izkaznice in glasovnice. Te naj naznanijo v Gorico Trgovsko-obrtnemu društvu. — Pazijo naj, da se ne zgubi niti ona izkaznica, vsako glasovnico naj volilec pravilno podpis e. — Kar se tiče načina volitve, prosimo nujno, naj se ravna po okrožnici, ki je razposlana danes. — Naj se ne odtegne takemu delu niti eden!

Prva črnogorska železnica. — Črnogora je izročila 11. t. m. prometu svojo prvo železniško progo. Ta proga teče od Bara do skudrskega jezera. Proga je dolga 18 km, stala pa je okoli 60 milijonov K. Gradba je bila težka; glavni predor je dolg 1300 m.

Tu ska železnica. — Ker so dela na železniški progi skozi Ture skoro končana, se otvori drugi del diuge železniške zveze s Trstom za promet najbrže s 1. marcem 1909.

Na Balkanu.

Avstrijsko-turška pogajanja. — Poroča se iz Caragrada, da je Avstro-Ogrska pripravljena dati za aneksijo Bosne in Hercegovine primerno odškodnino, odklonila pa je zahtevo, da bi prevzela del turških državnih dolgov.

Turška armada se temeljito reorganizuje; vojno ministerstvo predloži parlamentu tozadovne zakonske načrte.

Kaj pravi črnogorski knez? — Nekemu žurnalistu je rekel, da če Črnogora ne dobi Špice ter Bosna in Hercegovina avtonomije, bodo morali Srbi doprinesiti velike žrtve, čeprav ni nade na uspeh.

Rusija sicer pritrjuje avstrijskim predlogom glede konferenčnega programa, toda izreka bojazen, da bi pogajanje med vladami še bolj zmedlo in zavleklo celo postopanje.

Politični pregled.

Poslanska zbornica. — Zbornica je nadaljevala v soboto razpravo o trgovsko-političnem pooblastilnem zakonu. — Posl. Elenbogen je rekel, da je dolžnost parlamenta, da popravi pogrške diplomacije s trgovsko-političnimi uredbami z balkanskimi državami. — Posl. Pantz je povdarjal škodo, ki jo ima naše poljedelstvo vsled trgovinskih pogodb z balkanskimi državami.

Ministerski predsednik je rekel, da podaljšanje za 1908. veljavnega trgovsko-političnega pooblastila na prihodnje leto,

godbeno stanje tam, kjer ni takih pogodb oziroma ugajati željam unanjih držav. Take provizorije se lahko označa kakor nasilne akcije, da se za trenotek vstreže dobrim sosedom. Na željo zastopnikov poljedelstva je vlada sklenila omejiti to pooblastilo na tri mesece. Gre se le za to, da se provizorije; v Srbijo, Bolgarijo in Meksiko, ki potečejo koncem tega leta, podaljša za dobo treh mesecev.

Zbornica je z 282. proti 139 glasom priznala nujnost predlogu posl. Sibererja, da se takoj reši pooblastilni zakon ter je potem v vseh čitanjih vsprejela pooblastilno predlogo.

Zbornica je rešila več manjših zakonskih načrtov, med temi melioracijski zakon. Izvolila je odsek 52 členov, ki bo razpravljala vladno predlogo gledč socialnega zavarovanja. Odseku je bila ta predloga izročena brez prvega čitanja. Predsednik je nato voščil poslancem božične praznike in novo leto ter zaključil sejo.

Koalicjsko ministerstvo. — Včeraj so bili pri ministerskem predsedniku voditelji vseh večjih strank. Gre za sestavo koalicijskega ministerstva. Cesar želi, da bi se sestavilo tako ministerstvo že do 20. jan. 1909, da da bi rekrutni zakon in bosansko predlogo zagovarjalo že parlamentarno ministerstvo.

Madjarske šole na Hrvatskem. — Za časa Rauchove vlade, to je v 11 mesecih, je ustanovljenih na Hrvatskem 32 novih madjarskih šol; sedaj jih je že 78.

Razne vesti

Akad. fer. dr. „Balkan“ v Trstu priredi veliki akademični ples pod pokroviteljstvom g. inr. dr. Otakarja Rybára odvetnika, drž. in dež. poslanca mesta. svet, v gledališni dvorani „Narodnega doma“ v Trstu dne 9. prosinca 1909. v korist ljudskih knjižnic v Trstu in okolici.

General Juri Stratiširovič je umrl na Dunaju star 87 let. Odlikoval se je v borbah leta 1848. in 49. Bil je pozneje poslanec v ogrskem državnem zboru.

V Hrvatski je leta 1906. umrlo 509.790 oseb. V Nemčiji, ki je trikrat večja, ni bilo toliko slučajev smrti. Otrok se je rodilo 646.000, med temi 120.000 mrtvih, umrlo pa jih je 210.000. Izmed vseh držav je umrljivost največja v Hrvatski in Ogrski. Število jetičnih znaša okoli 600.000, okoli 70.000 jih umrje vsako leto za jetiko.

Po strehah je teklo 6 jetnikov v Trstu, ki so ušli skozi luknjo iz zaporov v ulici Tigor, pa so jih kmalu polovili.

V Pazinu so proslavili te dni 10 letnico tankajšnje Čitalnice. Priložnostni govor je imel dr. Šime Kurelić, pevski zbor pri veselici je vodil prof. Šantel.

Umorila in skuhalo meso umorjenega. — V neki mali laški vasič Lizu Lončiana so našli v jarku truplo Ivana Bussolija brez glave.

Dognalo se je, da sta ga umorila njegova žena in njen ljubček, s katerim se je začela pečati, ko je bil mož v Ameriki. Kako sta morila Bussolija, je gledala 4 letna njegova hčerka. Pa ni bilo zadosti, da sta ga umorila, marveč je ona velik kos mesa umorjenega skuhalo ter postavila na mizo tudi hčerki za večerjo. Ljubček Pasquini je obsojen v dosmrtno ječo, ona pa na 30 let ječe

Mali oglasi.

Najmanjša pristojbina stane 60 vin. Ako je oglas obsežnejši se računa za vsako besedo 3 vin. Najpripravnije inseriranje za trgovce in obrtnike. Koliko je manjših trgovcev in obrtnikov v Gorici, katerih na deželi (in celo v mestu) nihče ne pozna, ker nikjer ne inserirajo. Škoda ni majhna.

Ignac Strgar, gostilničar in trgovec — Sužid domač tropinovec in slivovec, ki ga oddaja od 56 l naprej. Na zahtevo se pošiljajo uzorci. — Cene zmerne.

S prvim januarjem se odda lepa, na novo opremljena soba s prostim vhodom v sredini mesta. — Naslov se izve v upravnistvu.

Čitalnica goriška sprejme nemudoma v službo kot društvenega slugo poštenega in popolnoma zanesljivega človeka, ki zna pisati in brati. Prednost ima rokodelce in sicer krojače. Pogoji se zvejo pri društvenemu predsednistvu vsak dan od 11. do 12. ure v društvenih prostorih.

Na prodaj je velika hiša v Št. Petru pri Gorici. Da se z malimi troški moderno ustroji. Hiša stoji na ugodnem mestu. Cena je 28.000 K. Naslov pove naše upravništvo.

Učenec, ali fant

Z enoletno izobrazbo v trgovini

se sprejme pri

Francu Meden

Sv. Križ pri Nabrezini.

+ M. Gal +

v Gorici le na tekal. Jos. Verdija II.

Ugodna prilika!

Božična darila

po znižanih cenah le do Božiča! — Velika izbira tu- in inozemskih dišav. Razno milo v krasnih zavojih. — Toaletni predmeti. Raketi in drugo za tenis. Diabolo-igre, žoge itd.

Samo do Božiča!

Zahvala.

Za mnogobrojne izkaze sočustvovanja in spoštovanja o priliki smrti našega preljubljenega soproga, očeta, tasta, deda, brata in svaka, gospoda

Andr. Kocjančiča

izrekamo tem potom presrčno zahvalo. Posebno se pa zahvaljujemo najiskrenejše vsem onim, ki so vzlic neugodnemu uremnu spremili ranjkega k zadnjemu počitku.

Zahvaljujemo se slav. deželnemu odboru, slav. županstvu v Podgori, slav. c. kr. okrajnemu šolskemu svetu in slav. cestnemu odboru za vence in udeležbo pri pogrebu. Nadarje se zahvaljujemo bralnemu in pevskemu društvu „Podgora“ v Podgori za ginljivi nagrobni in „Miserere“; zahvaljujemo se vsem onim, ki so s svojim sočustvovanjem manjšali nam bol v teh britkih dneh.

Radi preštevilnih pismenih izrazov sočutja, ki so nam došli, ni nam mogoče posebej zahvaliti se, radi tega dovoljujemo si na tem mestu izreči najiskrenejšo zahvalo. Bog naj Dam stotero poplača.

D Podgori, dne 21. decembra 1908.

Žalujoči ostali.

Cenj. dame in gospodje -- pozor!

Znižane cene!

Vsakdo,

Znižane cene!

Imate že šivalni stroj? Ako ga nimate, omislite si najnovejšo marko »Original-Viktoria« in najboljšega izdelka.

Po dolgoletnih skušnjah sva se prepričala da ostane »Original« le najboljši.

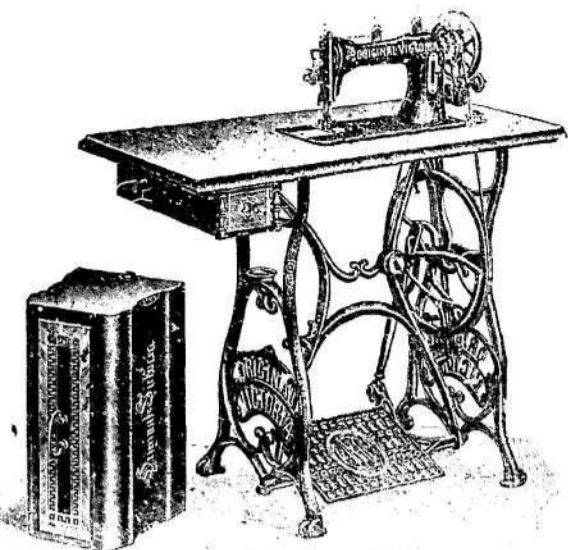
Original-Victoria stroji delajo se uporabi brezšumno. po 15-letni

Original-Victoria stroji so nepre- kosljivi za domačo rabo in obrtne namene.

Original-Victoria stroji so najpri- pravnejši za umetno vezenje (rekamiranje). Tvrška stavi na razpolago strankam učiteljico, ki poučuje brezplačno.

Original-Victoria stroji so najbo- ljši izde- lek vseh dosedaj obstoječih tovarov. Za vsak stroj jamčiva 10 let. Nikdo naj ne zamudi prilike ogledat si pred nakupom »Original-Victoria stroje.

Edina zaloga »Original-Victoria- stroj« in drugih kivalnih strojev, dvokoles »puch«, orožja, municije in vseh lovskih priprav pri tvrdki

KERŠEVANI & ČUK - GORICA

Stolni trg št. 9 (Piazza Duomo)

Lastna delavnica in popravilnica RIVA CASTELLO št. 4.

zalagatelj izdelnih izdelkov in kolonijalnega blaga.

Josip Marmolja, Miren pri Gorici

Zastopnik za Gorico in okolico

nedosegljiva, kar priznajo vsi oni, ki so jo dosedaj poskusili.

katera prekusuje v donasjanju in v dobroti vse moko in je

Vastelinski valjni mlin v Mustru (Slavonija).

psenično moko

priloga

Genjem odjemalcem v Gorici in na deželi

ki pride v Gorico nakupoval si razne potrebščine za zimo, naj si v lastno korist ogleda poprej blago pri solidni domači tvrdki

J. Zornik v Gosposki ulici št. 11.

Tu dobi posebno veliko zalogo zimskih pletenin, Jaegersrajc, rokavic, nogavic, golenic, volnenih rut, volnenih in svilenih šerp, kožuhovnih boa, gorkih podoblek vsake velikosti.

Najlepša zaloga bordur za obleke, svile, žamete, pliša in volne in vseh potrebščin za šivilje. Pasove, moderce, dežnike, predpasnike, galoše.

Belo in barvano perilo za gospode, kravate, itd.

Dence, cvetlice in pajčolane za neveste.

Ušnjate icerbice, toaletna mila, dišave, glavnike itd.

Gorke Himalaja čevlje za dom vsake velikosti, priporočljive posebno proti liganju v nogah.

Znižane cene! Ta teden znatno znižane cene. Znižane cene!

Phonola

je nek aparat, ki se ga pristavi h glasovirju, da zamore vsak -- tudi oni, ki se ne razume prav nič na glasbo -- igrati kakoršenkoli komad prav izvrstno.

Dotični aparat je na ogled in tankaj daje tudi potrebna pojasnila za stopnik in zalagatelj

Rajmund Kren

Gorica, Via Teatro.

Leteči voziček „Holänder“

jako pripravno Božično darilo

za slabotne otroke, da si okrepe z vožnjo mišice. -- V za- logi se nahajajo tudi mlze, ki se lahko uporabljajo n 6 načinov in sicer: za bolnike pri postelju, za kvartanje itd. sploh za razne hišne potrebe.

Edina zaloga v Gorici pri

Jos. Dekleva Magistratna ulica št. 1.

Nova trgovina z izgotovljenim pohištvom

Giulio Pellegrini - Gorica

Tekališče Jos. Verdi št. 15, nasproti ljudskega vrta.

Moderno pohištvo. Nizke cene. Trpežen izdelek.

Posebni uzorci pohištva za kuhinjo.

Sprejema se kakoršnokoli delo te stroke.

CHRISTOFLE & Co

Namizno orodje in posodje vseh vrst.

Priznano težko posrebrnjeno najlepše forme.

Kompletne kasete namiznega orodja, posodja za omako, kavo, čaj, namizni podstavki, umetni izdelki.

Jedino nadomestilo pravega srebra.

Posebni izdelki za hotele, restavracije in kavarne, kakor tudi pensijone gospodinjstvo itd.

G. kr.

dvorni založniki **Christofle & Co. Dunaj** 1. Opernring 5 (Heinrichshof).

Ilustrovan cenik na zahtevanje. -- V vseh mestih zastopano po prekupcih. -- Kot jamstvo svoje izvirnosti imajo naši izdelki svojo tovarniško znamko in ime Christofle.

Pred

inventuro

sva razpisala veliko božično prodajo. -- Svila za bluze, krasne barve met. K 1.56. -- Svila za bluze, lepi črtani uzorci met. 1.56. -- Svila za bluze, lepi kari- rastli uzorci met. 1.76. -- 100 lepih volnenih oblek za božična darila po znižani inventurni ceni -- nad 400 različnih ostankov za bluze in obleke se prodajo samo našim cenj. odjemalcem za polovično ceno. -- Lepe šerpe, rokavice, nogavice, maje, čipke in okraski veliko ceneje. -- Ugodna prilika! -- 1 srajca z mod. melikimi prsi vrednost K 4.40 se prodaja samo do Božiča po K 2.84. -- Ovratniki, kravate, žepne rute po najnovejši modi in največji izbiri.

PREGRAD & ČERNETIČ

Trgovski Dom.